

Information gällande uppdaterade riktlinjer för användning av andningsskydd i sluten- och öppenvård vid covid-19 – frågor och svar

När rekommenderas personal använda andningsskydd?

Vårdhygien Skåne rekommenderar att andningsskydd används vid längre tids vistelse (> 15 minuter) hos patienter med konstaterad covid-19 under den första sjukdomsveckan samt vid konstaterade utbrott av covid-19 i vård och omsorg. Andningsskydd (FFP2, FFP3, N95, KN95) ersätter då munskydd och används tillsammans med visir vid vård av smittsamma patienter.

Andningsskydd ska som tidigare användas vid aerosolgenererande procedurer (AGP) oavsett sjukdomsduration.

Uppdaterade riktlinjer finns på Vårdhygien Skånes hemsida.

Varför gör Vårdhygien Skåne denna ändring just nu?

Åtgärden är en extra försiktighetsåtgärd som motiveras av en ökning av virusvarianter i samhället med högre spridningsförmåga och potentiellt större risk för smittspridning i vård och omsorg.

Har tidigare skyddsutrustning inte varit tillräckligt säker?

Den skyddsutrustning som används ger ett bra skydd. Droppsmitta betraktas fortfarande som den viktigaste smittvägen och covid-19 smittar normalt inte om man håller avstånd. Det finns ännu inga studier från vårdmiljöer som visar att andningsskydd ger ett bättre skydd mot luftvägsviroser jämfört med munskydd. Studier på till exempel influensa har inte visat någon tydlig skillnad. Andningsskydd rekommenderas därför som en extra försiktighetsåtgärd i vissa situationer.

Varför gäller rekommendationen vid längre tids vistelse hos nyinsjuknad patient?

En person med covid-19 utsöndrar högst virusmängder och är som mest smittsam i samband med insjuknandet och under de första sjukdomsdagarna. Längre tids vistelse i vårdrummet (> 15 min) hos en nyinsjuknad patient med covid-19 kan potentiellt medföra tillräcklig exponering för små vätskedroppar för att orsaka smitta. Med anledning av detta rekommenderas andningsskydd som en extra försiktighetsåtgärd, framför allt inom slutenvården.

I lokaler där patienter endast vistas kortvarigt, till exempel vid kortare undersökningar och vid transporter av patienter inom sjukhuset, är denna försiktighetsåtgärd inte motiverad.

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter:

Sida: 2 (3)

Kan andningsskyddet ersätta munskydd för att förhindra smitta från mig till andra i min omgivning?

Andningsskydd utan ventil kan ersätta munskydd för att förhindra smitta från bäraren till patienter och personal i omgivningen. Andningsskyddet skall vara utan ventil eftersom ventilen släpper ut bärarens utandningsluft utan filtrering. Användning av munskydd eller andningsskydd i detta sammanhang brukar benämnas ”source control”.

Munskydd är fortfarande standard som ”source control”. Andningsskydd utan ventil kan dock ersätta munskydd som ”source control” även utanför patientrummet när det är motiverat. Då andningsskydd används som ”source control” gäller samma regler för handhavande som för munskydd.

Andningsskydd har en hållbarhet på upp till åtta timmar. I praktiken är det dock svårt att använda andningsskydd sammanhängande under längre tid än två till tre timmar. Den viktigaste åtgärden för att förhindra smitta mellan personal är dock fortsatt att hålla avstånd och inte vistas för många personer i samma rum.

Är andningsskydd motiverat hos nyinsjuknad patient om provsvaret dröjer?

I avvaktan på provsvar kan andningsskydd vara motiverat vid vistelse >15 minuter hos patient med hög misstanke på covid-19. Detta gäller framför allt då patient insjuknar på vårdrum i slutenvård och kommunal vård och omsorg. Hög misstanke är till exempel då patient med känd exposition insjuknar.

Omfattar riktlinjerna även vaccinerade och de med tidigare genomgången covid-19?

I nuläget gäller riktlinjerna även för vaccinerade och de med tidigare genomgången covid-19 (personal och patienter) då det för närvarande saknas fullständig kunskap om skyddseffekt och immunitet. Riktlinjerna kommer att uppdateras fortlöpande.

Vad är viktigt att tänka på vid användning av andningsskydd?

Användaren ska vara väl förtrogen med hur andningsskyddet används. Andningsskyddet ska vara väl tillpassat för att förhindra läckage. I vissa fall kan en tillpassare behövas för att få en optimal passform på andningsskyddet. Eftersom de flesta andningsskydd inte är vätskeresistenta så ska visir användas tillsammans med andningsskydd vid patientnära vård.

Vad gör jag om jag inte har ett andningsskydd eller inte vet hur det fungerar?

De nya riktlinjerna är en extra försiktighetsåtgärd. Om du inte har tillgång till ett andningsskydd eller om du inte vet hur det fungerar ska du arbeta som tidigare. Det innebär att du ska använda ett munskydd som en del av din skyddsutrustning mot covid-19 istället för ett andningsskydd

---

Information gällande uppdaterade riktlinjer för användning av andningsskydd i sluten- och öppenvård vid covid-19 – frågor och svar

Vårdhygien Skåne
vardgivare.skane.se/vardhygien

Utskrivna kopior gäller inte som original

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter:

Sida: 3 (3)

Vad gäller för städpersonal?

Servicevärd eller personal som utför patientnära städning och daglig städning i vådrummet, ska använda andningsskydd och visir enligt samma rekommendationer som gäller för vårdpersonal. Vid slutlig smittstädning, då patienten lämnat rummet, rekommenderas munskydd II eller IIR

Vad gäller för patienttransport?

Vid patienttransport i korridorer, kulvert eller hissar bedöms andningsskydd inte motiverat.

Kan det vara motiverat med andningsskydd även vid öppenvårdsbesök?

Om nyinsjuknad patient (första sjukdomsveckan) med konstaterad covid-19 måste besöka mottagningen/röntgen och befinner sig på ett rum en längre tid, kan det uppstå liknande smittrisk som i ett vådrum i slutenvården. I dessa situationer rekommenderas att personal använder andningsskydd vid vistelse över 15 minuter. Även vid hembesök hos nyinsjuknad patient rekommenderas andningsskydd.

Information gällande uppdaterade riktlinjer för användning av andningsskydd i sluten- och öppenvård vid covid-19 – frågor och svar

Vårdhygien Skåne
vardgivare.skane.se/vardhygien

Utskrivna kopior gäller inte som original

